

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XLIV. Donatio, ejusque divisio, & personæ quæ donare possunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

se censetur. Hinc promissor, ob notabilem indigentiam ex improvise supervenientem, facilius liberatur ab obligatione solvendi alteri notabilem summam gratuito ipsi promissam, quam si eam ipsi deberet ex contractu oneroso: sicut & ob notabilem meliorationem rei promissæ antè non prævisam; ob improviam etiam abundantiam promissarii, cui propter indigentiam summa aliqua gratuito fuerat promissa.

499 Modificatione tamen, atque explicatione indiget regula, quam plerique adferunt, promissionis obligationem tunc cessare, quoties ita mutatur status rerum, ut si mutatio promissionis tempore prævisa fuisset, promissio facta non fuisset. Fallit enim regula ista, tam in promissionibus, seu votis Deo factis, quam in iis quæ homini fiunt. Siquidem multi castitatem vovent, vel Religionem solemniter profitentur, qui tales postea tentationes patiuntur, & difficultates, quas si prævidissent, voti vel professionis tempore, non vovisent. Non idèò tamen cessat obligatio voti ipsorum. Quia potuerunt & debuerunt prævidere quid postea difficultatis supervenire posset in executione promissionis. Debuerant namque sedisse priùs, & computasse sumptus, qui ad talem turrim ædificandam sufficere possent, uti Salvator monet: & ratio ipsa dicitur votum rei tam arduæ id exigere. Si ergo hanc præscientiam & providentiam non adhibuerint, & defectu ipsius difficultates illas non præviderint, sibi metipsis debent imputare, & interim media convenientia adhibere, ad hoc ut promissionem Deo factam valeant adimplere.

500 In promissionibus etiam, quas homo homini facit, non solum onerosis, sed etiam gratuitis, certum est nos ad multa teneri, quæ non voluissimus promittere, si hæc & illa prævidissemus, quæ nos à promittendo revocassent. Et ratio horum omnium est, quia obligatio promissionis, uti & aliorum contractuum, desumenda non est ex intentione quæ his vel illis positus fuisset in promittente, vel contrahente; sed ex illa, quæ de facto fuit, dum promisit, vel contraxit, uti sapienter observat Author Supplementi Necessæ tr. 2. de contract. q. 2. dub. 4. Unde (inquit) si is qui promittit, stantibus præsentibus circumstantiis, juxta prudens hominum judicium, censeatur velle se obligare ad præstandum id quod promittit, ad id præstandum tenetur, etiamsi aliquid postea superveniat, quo ab initio cognito non promississet. Aliud esset, si factæ promissioni superveniret notabilis mutatio rei promissæ, quæ ab initio non potuisset prævideri; ad quam proinde se extendere non potuisset consensus promittentis: ut si quis promississet matrimonium puellæ sanæ & bonæ famæ; postea verò contingeret eam fieri leprosam, vel meretricem. Isto namque casu cessaret obligatio promissionis, etiam juramento

firmatæ, prout habetur cap. *quemadmodum* 25. de iurejurando.

CAPUT XLIV.

Donatio, ejusque divisio, & persona qua donare possunt.

Donatio est liberalis rei alicujus datio, 501 Primò alia est purè liberalis, quæ in donante nullam, ne gratitudinis quidem obligationem præsupponit. Alia remuneratoria, quæ nullam quidem præsupponit obligationem justitiæ; benè gratitudinis, & dicitur donatio antidoralis, quæ ex gratitudine compensantur beneficia, officia, obsequia, &c. accepta à donatario.

Secundò, alia est donatio realis, alia verbalis. Realis, est quæ fit cum reali traditione doni: verbalis, quæ absque reali traditione. Prior parit jus in re, transfertque dominium à donante in donatarium: posterior tantum parit jus ad rem: quamvis enim sit translativa domini, illudque de facto transferret, nisi traditionem ad hoc jura requirerent (in quo donatio verbalis differt à promissione) secundum jura tamen illud de facto non transfert, quamdiu traditio non sequitur.

Tertiò, alia est donatio inter vivos, quæ 502 donator vult rem donatam se vivo fieri alterius: alia donatio causâ mortis, quæ donator solum post mortem suam vult rem donatam fieri alterius. Quartò denique, alia absoluta, conditionata alia.

Sicut ad promissionis, sic ad donationis 504 validitatem requiritur donatarii acceptatio, saltem implicita, ita ut invalida sit donatio à donatario non solum repudiata, verum etiam non acceptata: cum utraque sit contractus, ad eam proinde necessarius sit utriusque partis consensus.

Acceptata verò revocari nequit pro libitu donatoris, regulariter loquendo, etiam si res donata nondum sit tradita. Quatuor tamen de causis revocari potest à donatore (non ab hæredibus) juxta finale de donationibus: 1.º propter ingratitude ejus, in quem liberalitas est collata. 2.º si forte in donatorem impias manus injecerit. 3.º si ei atroces injurias irrogarit. 4.º si grave rerum suarum damnum, vel vite periculum inferre præsumserit. Quod tamen ad donatoris (qui hoc tacuit) non extenditur successores, ut dicitur ibidem.

Porrò nemo, nisi rei donatæ dominus, 506 eam nomine suo, & propriâ autoritate donare potest. Cum donatio translativa sit domini, quod nonnisi ex consensu domini transferri potest. Nec tamen ad donandum sufficit dominium ligatum, sed liberum requiritur & expeditum. Cujus defectu pupilli, absque consensu tutoris; & minores, absque consensu curatoris, donare non possunt; & multò minus Religiosi, absque consensu

senſu Prælati. Nec Prælatuſ ipſe Religioſuſ, aut quiviuſ adminiſtrator rerum alienarum, vel communium, extra uſuſ ſibi conſeſſoſ, abſque conſenſu Communitatiſ donare poteſt.

507 Similiter uxor, abſque mariti conſenſu, donationeſ, ſaltem notabileſ, facere non poteſt, niſi habeat bona paraphernalia, quæ ſunt bona ſuperaddita doti uxoriſ, quorum ipſa dominium, & adminiſtrationem habet, independenter à marito. Nec filii-familiaſ, abſque conſenſu patris, donationeſ facere poſſunt, niſi ex bonis caſtrenſibuſ, vel quaſi caſtrenſibuſ, ſiquæ habeant.

508 Non ſufficit ergo rei dominium, ut eam quiſ donare poſſit; ſed requiritur facultas eam alienandi, quam jurâ aliquando dominuſ auferunt. Exempli gratiâ, nemo omnia bona ſua, tam futura, quam præſentia, donatione inter vivos donare poteſt, niſi in piâ cauſa: eò quòd id contrariâ juruſ diſpoſitione prohibeatur, ne donator careat poteſtate teſtandi, vel hæredes inſtituendi. Hoc enim apud Juruſperitoſ habetur pro inconſuetudine. Dixi, niſi in piâ cauſa: quia donatio omnium bonorum, præſentium, & futurorum, facta Eccleſiæ, valida eſt. Fagnanuſ ad cap. in præſentia de probat. n. 6.

509 Nec marituſ (caſibuſ quibuſdam exceptiſ) validè donare poteſt uxori, donatione inter vivos, & irrevocabili, nec uxor marito. Quia facultat iſta eiſ adimitur L. cum hic ſtatut ff. de donat. inter virum & mulierem, ne utique conjuges nimio erga invicem amore boniſ ſe expolient. Si tamen marituſ, vel uxor in donandi voluntate ad mortem uſque perſiſtant, donatio morte confirmatur. cap. donatio de donat. Si etiam uxor reciprocè donet marito, & marituſ uxori, donatio tenet. L. quod autem ff. donat. inter vir & uxor.

510 Dixi 2º cauſibuſ quibuſdam exceptiſ, ut ſi uxor donationem notabilem faciat marito, ut aſſequatur aliquam dignitatem, v. g. Conſiliarii.

511 Denique donationeſ à parentibuſ factæ filiſ, nondum emancipatiſ, nullæ ſunt. L. cum de boniſ C. de donat. Valent tamen in certis cauſibuſ. 1º. dum pater filio donat pro conſtitutione dotiſ. L. Pomponiuſ Philadelphuſ familiaſ herciſcundæ. 2º. dum pater mobilia donat filio proficiſcenti ad bellum. L. filiuſ-familiaſ C. familiaſ herciſcundæ. 3º. dum pater filio remittit uſum-fructum, quem habet in rebus ipſiuſ adventitiuſ. 4º. dum pater filio donat neceſſaria pro alimentuſ. S. Antoninuſ 3. p. tit. 10. c. 4. §. 4.

512 Donatio etiam inter vivos poteſt quandoque revocari, etiam poſt traditionem. Primo, ob cauſaſ n. 503, commemorat. Secundo, quando eſt inofficioſa, id eſt, facta contra officium paternæ pietatiſ erga filioſ, utique ſi proleſ ideò carere deberet portione legitimâ. L. 1. de inofficioſ. donat. Do-

Tom. II.

natariuſ tamen ante ſententiã Judicis, rem acceptam tunc reſtituere non tenetur: eò quòd illa juruſ diſpoſitio ſit in pœnam, quæ non debetur ante ſententiã.

Ante ſententiã tamen donatariuſ reſtituere tenetur bona ab alio ſibi donata in fraudem creditorum: quia taleſ donationeſ, juxta L. tituluſ ff. quæ in fraud. credit. reſcinduntur. Nec audiendi Leſſiuſ l. 2. c. 20. dub. 19. n. 168. & Molina to. 2. tr. 2. diſp. 328. p. 8. contrariuſ aſſerenteſ, hac ratione, quòd ipſiſ id non videatur eſſe contra charitatiſ ordinem, utpote non exigentem, ut quiſquam negligat ſuum commodum, etiamſi per accidens ſequatur alteri tantundem damni. Imò id exigat, nedum charitatiſ, ſed & juſtitiæ ordo, quòd locupletari non debet aliquiſ eum alteriuſ injuria, vel damno. Reg. 48. juruſ in 6. Nam hoc & natura docet, ſive cœcumenica iſta juruſ naturalis regula: Quod tibi non viſ fieri, alteri ne fecerit. Et juſ civile confirmat L. nam hoc natura ff. de condition. indebit. Eſtque hoc bona aliena, ſive proximo debita, indebitæ donationiſ pallio ſibi ſurripere. Et ideò alienationeſ à debitore in fraudem creditorum factæ, juxta L. tituluſ ff. quæ in fraudem creditorum, reſcinduntur.

Gloſſa denique in L. generaliter C. de revoc. donat. docet, donationem inter vivos revocari poſſe, ſi donatariuſ alere renuat donatorem ad inopiam redactum.

CAPUT XLV.

Depositum; ejuſque leges, & depositariuſ obligationeſ.

Depositum (& idem eſt de commodato & precario) aliquando accipiuntur pro re depoſita, commodata, vel precario data; aliquando pro contractu ipſo, ſive depoſitione, commodatione; & precarii conſeſſione. Depositum pro re L. depoſitum ff. depoſiti ſic deſinitur: depoſitum eſt quod cuſtodien- dum alicui datum eſt. Depositum verò pro contractu, eſt contractuſ, quo reſ, nullâ propoſitâ mercede, alteriuſ cuſtodiaſ committitur, eumque in finem traditur; ut deponenti, cum repoſcetur, fideliter reddatur. Dicitur 1º. nullâ propoſitâ mercede; quia hic contractuſ nullam naturâ ſua mercedem adjici poſtulat, etiamſi pactum de mercede danda depoſitario, ei adjici non repugnet. Sed tunc non eſt depoſitum purum, ſed mixtum cum alio contractu.

Dicitur 2º. traditur, quia contractuſ depoſiti, ſicut & commodati, & mutui, traditione perficitur. L. 1. ff. de obligat. & act.

Depoſiti lex eſt quòd depoſitariuſ, abſque deponentiſ conſenſu expreſſo vel tacito, rem depoſitam in uſuſ ſuoſ convertere non poſſit. Qui enim rem depoſitam, invito domino, ſciens prudeneſque in uſuſ ſuoſ converterit, etiam furti delicto ſuccedit. L. ſi depoſitum ff.